

учеб. / А.Р. Алавердов. - М.: Маркет ДС, 2010. - 176 с.

2. Ареф'єва О.В. Кадрова складова в системі економічної безпеки машинобудівних підприємств [Текст] / О. В. Ареф'єва, О. Ю. Литовченко // Актуальні проблеми економіки. - 2008. - № 11 (89). - С. 95-100.

3. Калініченко Л.Л. Концепція забезпечення кадрової безпеки на підприємствах залізничного транспорту [Текст] / Л.Л. Калініченко // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. - 2012. - № 39 (2). - С. 83-92.

4. Калініченко Л.Л. Методологічний підхід до управління персоналом підприємств залізничного транспорту в умовах реформування галузі [Текст] : монографія / Л.Л. Калініченко. - Харків : УкрДАЗТ, 2012. - 382 с.

5. Кибанов А.Я. Управление персоналом организации [Текст] / А.Я. Кибанов. - М. : ИНФРА-М, 2002. - 638 с.

6. Моделирование экономической безопасности: держава, регион, предприятие / Геєць В. М., Кизим М. О., Клебанова Т. С., Черняк О. І. та ін.; За ред. Гейця В. М.: Монографія. - Х.: ВД «ІНЖЕК», 2006. - 240 с.

7. Петров М. І. Економічна безпека підприємства: сутність, трактування, точки зору [Текст] / М. І. Петров // Менеджер. - 2002. - № 1(17). - С. 67-71.

8. Чумарин И.Г. Что такое кадровая безопасность компании [Текст] / И.Г. Чумарин // Кадры предприятия - 2003. - № 2. - С. 25-32.

9. Швець Н.К. Методи виявлення і збереження кадрової безпеки, або як перемогти зловживання персоналу [Електронний ресурс] / Н.К. Швець // Персонал. - 2006. - №5. Режим доступу до статті: <http://www.personal.in.ua/article.php?id=291>.

*Рецензент д.е.н., професор УкрДАЗТ Кірдіна О.Г.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Зубенко В.О.*

УДК 330.131

НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ МЕХАНІЗМУ УПРАВЛІННЯ СТРАТЕГІЧНИМ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Фоменко А. В., к.е.н, ст. викладач (УІПА)

У статті розглянуто основні проблеми розробки та впровадження механізму формування стратегії, механізм управління підприємством, механізму розвитку підприємства. Доведено доцільність впровадження на сучасному підприємстві механізму управління його стратегічним розвитком. Науково обґрунтовано механізм управління стратегічним розвитком підприємства, виокремлено його основні частини, які можуть як існувати та функціонувати окремо, так і використовуватися у єдиній системі управління.

Ключові слова: механізм, стратегічне управління, довгострокове планування, динамічне зростання, покращення фінансового стану, функціональні стратегії.

НАУЧНО-ТЕОРЕТИЧЕСКОЕ ОБОСНОВАНИЕ МЕХАНИЗМА УПРАВЛЕНИЯ СТРАТЕГИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Фоменко А.В., к.э.н., ст. преподаватель (УИПА)

В статье рассмотрены основные проблемы разработки и внедрения механизма формирования стратегии, механизм управления предприятием, механизма развития предприятия. Доказана целесообразность внедрения на современном предприятии механизма управления его стратегическим развитием. Научно обоснованно механизм управления стратегическим развитием предприятия, выделены его основные части, которые могут как существовать и функционировать отдельно, так и использоваться в единой системе управления.

Ключевые слова: механизм, стратегическое управление, долгосрочное планирование, динамичный рост, улучшение финансового состояния, функциональные стратегии.

SCIENTIFIC AND MECHANISM THEORETICAL SUBSTANTIATION OF STRATEGIC DEVELOPMENT ENTERPRISE

Fomenko A.V., Ph.D., Sen. Lecturer (UEPA)

In article devoted the basic problems of development and introduction strategy formation mechanism, mechanism of enterprise management, enterprise development mechanism. Need proved introduction to the enterprise the management mechanism of the strategy development. Scientifically proven mechanism of management of the strategic development of the company allocated its main parts, which can exist and function independently or be used in a single control system. Determined that the mechanism of strategic development management company should be considered in the complex relationship of structural subsystems mechanism as a mechanism for strategy formation mechanism and management mechanism of підприємства. Dlya partial implementation mechanisms necessary to apply such controls as principles are divided into universal and special ; levers, organizational, economic, organizational and legal, social and psychological; Instruments: technical, legal, financial, information and analysis.

Keywords: mechanism, strategic management, long term planning, dynamic growth, improved financial performance, functional strategy.

Постановка проблеми. На сьогоднішньому етапі розвитку економіки країни питання управління стратегічним розвитком підприємства є достатньо актуальним і важливим, оскільки висвітлює основні проблеми і роль механізму розвитку в керівництві підприємством. У пору швидкої зміни ринкової ситуації стратегічне планування і управління є основою успішного розвитку будь-якого підприємства. Чітке планування довгострокових планів та грамотне розподілення функціональних зобов'язань у теперішньому - запорука успішної роботи будь-якого підприємства у майбутньому. Доцільно зазначити, що розробка стратегії та тактики діяльності конкретного підприємства має базуватися на заздалегідь виявлених можливостях та здатностях підприємств до подальшого розвитку.

Ефективно налагоджений механізм управління стратегічним розвитком дає можливість підприємству проявити гнучкість в економічних та ринкових відносинах, швидко реагувати на зміну попиту та пропозиції на ринку товарів та послуг. Роль механізму у стратегічному розвитку підприємства є вагомою. Адже чітке функціонування, нерозподілений зв'язок кожного з елементів механізму надає безперервну підтримку в організації діяльності підприємства у перспективному періоді.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Розглядом проблеми формування та адаптації механізму розробки стратегії діяльності підприємства займалися Горячева К.С.[1], Шершньова З.Є [2], Яркина Н.Н [3]. Окрім цього, питанням впровадження у практичну діяльність механізму управління підприємством присвятили наукові роботи такі вчені-економісти Федулова Л.И [4], Василенко В.О,Ткаченко Т.І [5], Круглова Н.Ю [6]. Дослідження сучасних перспектив розробки механізму розвитку підприємства увійшли в коло наукових інтересів таких вчених, як Прохорова В.В. [7], Аспель Зелль [8], Міщенко А.П. [9].

В економічній літературі механізм розглядається як принципова схема практичного

використання важелів, методів, спрямованих на регулювання тих чи інших процесів або об'єктів у системі управління на всіх рівнях функціонування. Однак, недостатньо глибоко дослідженими залишаються питання адаптації до умов мінливості зовнішнього та внутрішнього середовища механізму управління стратегічного розвитку підприємства. Це підтверджує необхідність проведення дослідження.

Мета. Метою дослідження є науково-теоретичне обґрунтування механізму управління стратегічним розвитком підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Механізм управління стратегічним розвитком підприємства - складне синтетичне утворення комплексу елементів, які характеризують інструменти розвитку і управління, що безпосередньо отримано в результаті з'єднання і взаємодії різних частин функціонального характеру з урахуванням особливостей процесу формування стратегії.

Кожний з окремих механізмів управління підприємством має цілеспрямований характер, так як націлений на досягнення конкретної взаємодії між елементами з відповідним впливом на об'єкти управління, їх властивості і зв'язки, а також фактори виробничо-господарчої діяльності за допомогою набору засобів (принципів, важелів, методів, інструментів), що зумовлює структурно-логічну точність та інформаційно-речову визначеність комплексного механізму управління розвитком підприємства [5, 6].

Доцільно зауважити, що в сьогочасних умовах розвитку ринкового господарства сутнісною характеристикою процесу управління є урахування того, що на підприємстві, з однієї сторони, існує чітке визначення "формальний" стратегічний розвиток, а з іншої - структура розвитку і механізм взаємодії підрозділів підприємства, які повинні забезпечувати виконання довгострокової стратегії. Використання комплексного підходу до процесу побудови та формалізації механізму стратегічного розвитку сучасного підприємства, який враховує у

собі практичні аспекти діяльності підприємств з позиції науково-теоретичного обґрунтування підтверджується положеннями вчених-економістів про те, що застосування і розробка методології і конкретних форм стратегічного розвитку не є результатом лише наукового розвитку теорії менеджменту [6], а й результатом практичної реакції вітчизняних підприємств на мінливість зовнішнього та внутрішнього середовища [7].

Їх виникнення, в першу чергу, пов'язане з об'єктивними причинами, які впливають зі зміни характеру діяльності, необхідністю пристосування підприємства як відкритої системи до динамічних та не чітко визначених факторів.

На нашу думку, механізм стратегічного управління розвитком підприємства доцільно розглядати у комплексному взаємозв'язку таких структурних підсистем механізму, як механізм формування стратегії, механізм управління та

механізм розвитку підприємства.

Це буде сприяти динамічному зростанню фінансових та виробничих показників діяльності підприємства, а саме: покращенню фінансового стану підприємства, посиленню конкурентоспроможних переваг з подальшим освоєнням ринку та покращенням показників діяльності суб'єктів господарювання, які б сприяли подальшому розвитку вітчизняних підприємств в стратегічному аспекті.

Схематичне зображення запропонованого механізму управління стратегічним розвитком підприємства наведено на рис. 1.

Виходячи з рис.1, можна відмітити коло особливостей кожного з структурних елементів, врахування яких є доречним для ефективного забезпечення досягнення ключових цілей стратегічного розвитку вітчизняних підприємств.

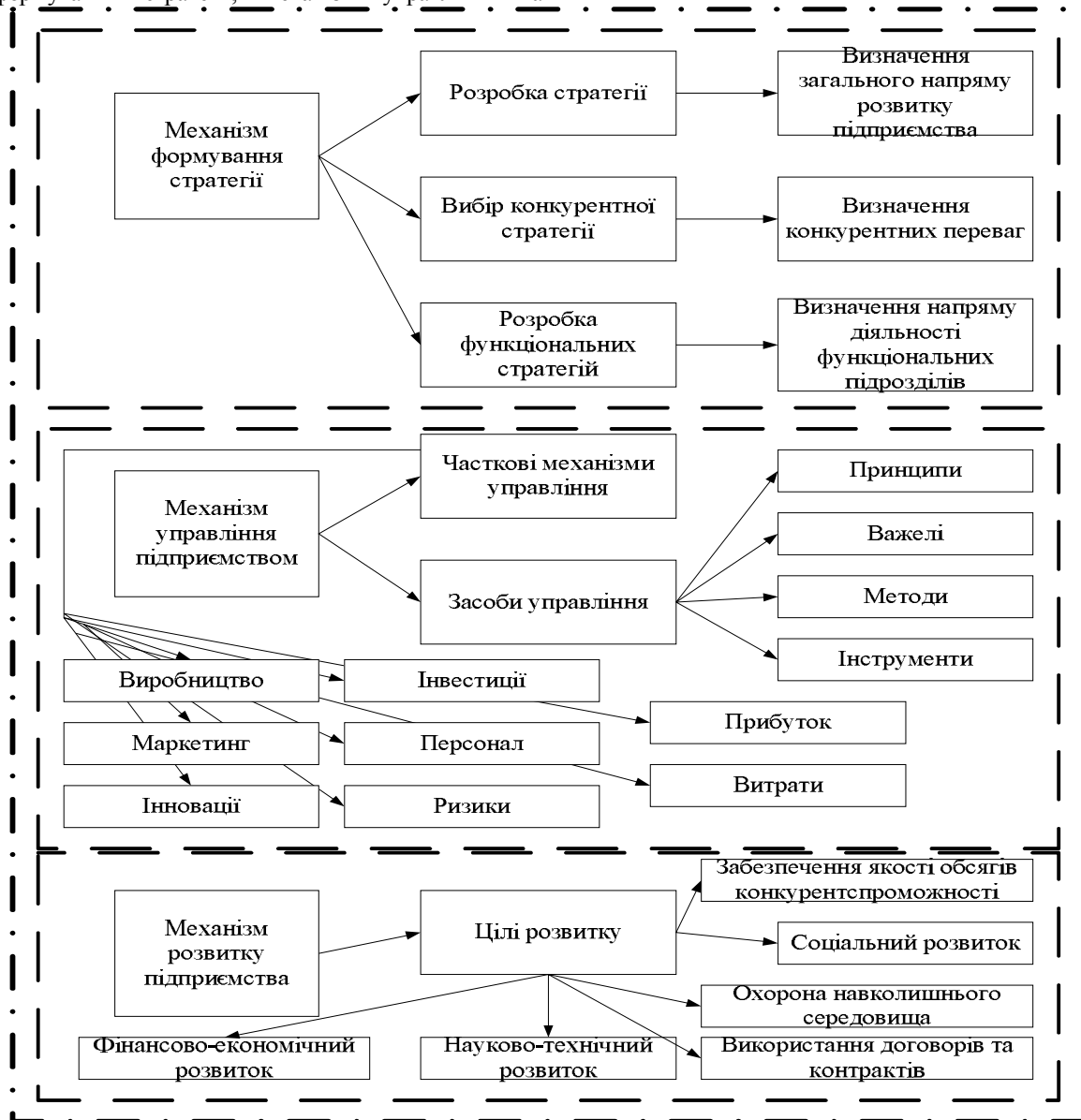

Рис.1. Комплексний механізм управління стратегічним розвитком підприємства

Механізм формування стратегії включає в себе розробку стратегії, яка дає можливість визначити загальні напрямки розвитку підприємства, вибір конкурентної стратегії, що визначає умови функціональних стратегій, які дають змогу визначити напрямки діяльності функціональних підрозділів.

Механізм управління підприємством містить у собі часткові механізми управління, а саме механізм управління виробництвом, маркетингом, постачанням, збутом, інноваціями, інвестиціями, капіталом, персоналом, прибутком, витратами, конкурентоспроможністю, ризиками, ефективністю та ін.

Для реалізації часткових механізмів необхідно застосовувати такі засоби управління як: принципи, які поділяються на універсальні та спеціальні; важелі (організаційно-економічні, організаційно-правові, соціально-психологічні); інструменти (технічні, нормативно-правові, фінансові, інформаційно-аналітичні).

Всі методи тісно пов'язані між собою та доповнюють один одного. Окрім розглянутих часткових механізмів до комплексного механізму управління стратегічним розвитком підприємства доречно, на нашу думку, включити механізм розвитку підприємства, який включає в себе декілька складових, а саме: виконання договорів та контрактів; економічне використання усіх видів ресурсів; науково-технічний розвиток; забезпечення якості і обсягів конкурентоспроможності; соціальний розвиток; охорона навколишнього середовища.

Отже, в результаті дослідження встановлено, що під час розробки та формалізації механізму управління стратегічним розвитком підприємства слід більш детально розглядати саму сутність механізму, аналіз його складових частин та вплив кожного з його елементів на загальний стан підприємства та його стратегічний розвиток.

У ході вивчення існуючої проблеми було розроблено та науково обгрунтовано механізм управління стратегічним розвитком підприємства, виокремлено його основні частини, які можуть як існувати та функціонувати окремо, так і використовуватися у єдиній системі управління. Була визначена головна мета та можливість застосування даного механізму.

Під час наукового дослідження було доведено, що використання механізму управління стратегічним розвитком підприємства є доцільною та можливою на підприємстві, яке має за мету довгостроковий розвиток, покращення своїх економічних показників у стратегічному аспекті з урахуванням усіх можливих зовнішніх змін ринкового середовища.

Висновки. У ході вивчення існуючої

проблеми було розроблено та науково обгрунтовано механізм управління стратегічним розвитком підприємства, виокремлено його основні частини, які можуть як існувати та функціонувати окремо, так і використовуватися у єдиній системі управління. Була визначена головна мета та можливість застосування даного механізму.

Під час наукового дослідження було доведено, що використання механізму управління стратегічним розвитком підприємства є доцільним та можливим на підприємстві, яке має за мету довгостроковий розвиток, покращення своїх економічних показників у стратегічному аспекті з урахуванням усіх можливих зовнішніх змін ринкового середовища.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Горячева К. С. Механізм управління фінансовою безпекою підприємства: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук: спец. 08.06.01. «Економіка підприємства і організація виробництва» / К. С. Горячева. – К.: НАУ, 2006. – 17с.
2. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: навч. посібник. / З.Є.Шершньова, С.В. Оборська. – К.: КНЕУ, 1999. – 384 с.
3. Яркіна Н.Н. Комплексный механизм управления предприятием как экономическая категория. [Электронный ресурс] / Н.Н. Яркіна–Режим доступа: www.rusnauka.com/5_SWMN.../6_159033.doc.htm
4. Федулова Л.І. Особливості концепції стратегічного планування в сучасних умовах розвитку економіки / Л.І.Федулова, О.В. Захарова // Проблеми науки. – 2003. – № 1. – С 42-46.
5. Василенко В.О. Стратегічне управління підприємством: навч. посібник. – 2-ге вид., випр. і доп.; / В.О.Василенко, Т.І. Ткаченко. – К.: Центр навчальної літератури, 2004 – 400 с.
6. Круглова Н. Ю. Стратегический менеджмент. / Н. Ю.Круглова, М. И. Круглов - М.: Издательство РДЛ, 2003. - 464 с
7. Прохорова В. В. Економічний розвиток підприємства: теоретико-методологічний аспект: моногр. / В. В. Прохорова. – Х.: УкрДАЗТ, 2010. – 523 с.
8. Аксель Зелль. Дослідження зв'язку стратегічного і тактичного планування / Аксель Зелль // Журнал європейської економіки. - 2006. - № 4. - с.464-480.
9. Міщенко А. П. Стратегічне управління: навчальний посібник. / А.П. Міщенко - К: Центр навчальної літератури, 2004. - 213 с.

*Рецензент д.е.н., професор УПА Прохорова В.В.
Експерт редакційної колегії к.е.н., доцент УкрДАЗТ Уткіна Ю.М.*